

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus LXIV. De vitanda communione cum excommunicato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS LXIV.

De vitanda communione cum excommunicatis.

Slla ob commissum grave crimen publicè Viennæ excommunicatus, & denuntiatus, illinc excessit, & Venetias petiit, ubi ejus excommunicatio ignorabatur, ibique domum emit, & mercaturam exercet; sub idem ferè tempus Venetias venit Cyrus mercator, cui perbenè nota est silæ excommunicatio, utpote qui tempore latæ, & publicè promulgatæ excommunicationis Viennæ fuerat.

QUÆR. I. An Cyrus debeat Venetiis Silam vitare tanquam excommunicatum, tam privatim, quàm publicè?

QUÆR. II. An validi sint contractus ab excommunicato tempore excommunicationis iniiti?

QUÆR. III. An communicare cum excommunicato extra tempora jure permissa peccatum sit mortale, an vero solum veniale?

QUÆR. IV. An sacramentum penitentiæ, collatum excommunicato excommunicatione minore, validum sit, & an omnis sacerdos, etiam simplex, ab hac excommunicatione absolvere possit?

362

AD I. Q. Satis convenit inter DD. si notitia de excommunicati censura tibi certa sit, à privato convi-
ctu & communione abstinendum esse, an autem talis excommunicatus, de cujus condemnatione nulla est in tali loco fama, vel pu-

blicus sermo, etiam publicè vitandus sit, disceptatur inter DD. Negant Palud. q. 6. a. 1. & 2. Durand. in 4. dist. q. 5. & Gabriel. q. 3. a. 1. litt. G. Alii verò cum D. Antonin. in 3. par. tit. 25. c. 1. §. 1. Sylvest. V. excommunicat. n. 26. Armilla V. eod. n. 61. Rosella n. 39. affirmant

mant, & ajunt, si excommunicatio Silæ Venetiis probari potest, in publico vitandum esse, secus si probari non possit.

Alii, idque probabilius, cum Innoc. in cap. inquisitioni, de sentent. excomm. n. 2. Panormit. in cap. cum non ad homines de sentent. excomm. Covarr. cap. Alma mater de sentent. excomm. l. 5. p. 2. §. 3. Navar. in cap. inter verba 11. q. 3. Comitol. aliisque censent, non solum à privata, sed etiam à publica congregatione, & communione omnino abstinendum esse. Rationem dant 1. Quia Lex Ecclesiæ excommunicatum non toleratum universaliter, & ubique à fidelibus vitari præcipit: ergo in omni loco, & tam privatim, quàm publicè. 2. Quia quinque tantum casus excipiuntur, qui cum excommunicato consuetudinem, & communicationem permittunt, hoc versu comprehensi, videlicet *Utile, lex, humile, res ignorata, necesse*. Atqui nullus ex his suffragatur Cyro, ut cum Sila excommunicato communicare possit. Si enim aliquis suffragaretur, esset necessitas tuendæ famæ Silæ excommunicati; sed hæc non est, tum quia Cyrus mercator multas causas, & modos non congregandi palam cum Sila, aut ab eo digrediendi invenire potest sine ulla Silæ offensione, & ignominia; tum quia Silæ publicè per sententiam condemnato, & denunciato nullum suppetit jus aut

famæ defendendæ, aut infamiæ propulsandæ contra justam Ecclesiæ sententiam, quæ in excommunicatum, qualis est Sila, acerbioræ pœna, quàm infamia sit, animadvertit, & deteriore condicione esse decernit, quàm reliquos infames, quorum crimina per Judicis condemnatoriam sententiam publicata aliis etiam locis sine injuria evulgari possunt, prout docent Major in 4. dist. 19. q. 2. Suarez 10. 5. dist. 48. S. 1. n. 9. Molin. disp. 33. concl. 2. Navar. in man. c. 18. n. 26. Valent. t. 3. D. 5. q. 17. p. 2. Sotus, Tolet, alique. Quia sicut Magistratus in criminis vindictam Reum corporis, & fortunarum bonis, ita & famam spoliandi jus habet: idque re ipsa efficere decernit, quando eum publicam sententiâ publicè, & coram populo de crimine condemnat, & potestatem concedit criminis divulgandi.

Ad 2. Q. sciendum est excommunicatum præter divina, & sacra, usumque activum, & passivum sacramentorum privari quoque fidelium communicatione in Civilibus, scilicet 1. communicatione forensi, & omni actu pertinente ad Judicium; unde excommunicatus non toleratus nequit esse Judex, Actor, Advocatus, Tabellio, Procurator &c. 2. Privatur usu quocumque officii politici, publici. 3. Quacumque obligatione civili, & contractu, hoc ipso, quod

quòd contrahendo communicaret cum fidelibus: Unde dubium, & controversum est, an, si nihilominus talis excommunicatus contraheret cum non excommunicato, talis contractus sit validus, & utrinque obligatorius? Ubi

Non nulli cum Hostiensi distinguunt, & siquidem contractus initi sint in favorem aliorum contrahentium non excommunicatorum, censent hosce contractus validos esse; secùs si facti sint in favorem excommunicati. Horum ratio est; quia si excommunicatus petat in iudicio executioni mandari contractus in excommunicatione initos, repellitur, & non auditur; contra verò si petat non excommunicatus, qui cum excommunicato contraxit, auditur, potestque contra eum agere juxta *C. piæ 1. de Except. in 6.* ergo signum est contractum initum in favorem excommunicati infirmum esse, benè autem valere, si in aliorum non excommunicatorum favorem, & commodum factus sit. 2. Quia excommunicati Legibus contrahere prohibentur: atqui quod contra Leges fit, Legum assistentiam non habet, sed pro infecto habetur, ut patet ex *l. non dubium 5. C. de LL.* ubi Imperatores generaliter decernunt, ut ea, quæ Lege fieri prohibentur, si fuerint facta, non solum inutilia, sed pro infectis etiam habeantur. Nihilominus

Probabilius, veriùsque contractus ab excommunicato tempore excommunicationis initos utrinque validos esse; docent DD. cum Abb. in *c. ad probandum n. 8. de sent. & re judic.* Covar. in *c. alma, p. 1. §. 1. n. 9.* Valq. de *excomm. dub. 8. Palao tr. 29. de 2. p. 16. n. 3.* Coninck. *D. 14. dub. 12. n. 119.* Krim. n. 2002. aliique communiter. Ratio est, quia etsi tales contractus prohibeantur, nullus tamen ostendi potest textus, qui eos irritet, & annullat; multa enim fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent: atque adeò valida est venditio, emptio, locatio &c. ab excommunicato facta, prout colligitur ex *can. quoniam multos 103. cas. 11. q. 3. & C. si verè 34. h. tit.* Validum quoque est testamentum ab excommunicato conditum; nam quamvis illicitè testetur, vocando testes & Notarium, & cum illis communicando, testamentum tamen ita conditum nullo jure irritatum reperitur. Valet etiam donatio tum ab excommunicato, tum ipsi excommunicato facta, ut patet ex *C. inter dilectos 8. de donat.* Valet item matrimonium, quod contrahitur ab excommunicato vitando, ut cum aliis citt. docent Castrop. citt. p. 16. & Dicastill. n. 822. quia Excommunicatio non impedit conjugalem convictum, postquam matrimonium est contractum: ergo. Atque adeò etsi excommunicatus tante excommunicatione peccet contrahendo, contractus tamen

men matrimonialis validus erit. Dein esto contrahentes ad cohabitationem se obligare nequeant stante excommunicatione, possunt tamen absolutè se obligare ad mutuam cohabitationem, quod sufficit, ut matrimonium subsistat. Unde

Ad argumenta in contrarium allata.

R. ad 1. excommunicatum non ideò repelli, quòd contractus ab eo initus sit invalidus, sed quia privatur omni actu pertinenti ad iudicium, ut supra insinuatum est, donec ab excommunicatione absolvatur, à qua proin absolutus potest personam standi in iudicio habere, & agere pro obligatione sibi excommunicato facta, ut notat Palao cum aliis l. c.

366 Ad 2. Lex illa, ut notant cirt. DD. intelligenda est de iis, quæ fiunt contra Legem irritantem & annullantem; non verò de iis, quæ fiunt contra Legem duntaxat prohibentem; multa enim fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent.

Ad 3. Q. an extra quinque tempora jure permessa non vitare eos, quos suâ sententiâ Ecclesia à fidelium coetu semovit, peccatum sit mortale, an potiùs culpa levis, satis convenit inter DD. peccatum esse lethale in aliquibus saltem casibus, quos alii plures, alii paucior.

R. P. Leonardelli Soc. Jesu.

res numerant. S. Thom. in 4. sentent. dist. 18. q. 2. a. 4. ad questionem. 3. Et quodlib. 11. q. 8. a. 9. tres tantum enumerat. Primus est, quando communicatur cum excommunicato in crimine, seu in causa excommunicationis. Secundus, quando in divinis. Tertius, quando in Ecclesiâ, vel clavium contemptum. Sotus in 4. dist. 22. q. 1. a. 4. concl. 4. tres pariter assignat, qui excommunicatione majore afficiunt communicantem cum excommunicato. Primus, quando communicat in crimine, propter quod Ecclesia anathematis gladio excommunicatum ferit. Secundus, cum communicat cum eo, quem nominatim excommunicavit Romanus Pontifex. Tertius, quando pronunciata est sententia in omnes participantes. Ex his

Alii communiter hos quatuor desumunt, & assignant. Primus est, quando quis cum excommunicato communicat in crimine criminoso, C. nuper 29. si concubina 55. h. r. c. statuimus 3. id est, in crimine, ob cuius causam aliquis excommunicatur, dando illi v. g. consilium, præstando auxilium &c. qui proin præter peccatum mortale, incurrit etiam excommunicationem majorem. Secundus. Si communicet cum excommunicato post latam sententiam contra participantes, qui pariter præter peccatum lethale incurrit etiam excommunicationem majorem ex C. quod in dubiis 30.

E e e

V. se-

V. secus autem h. tit. Si quidem spectatum, & ter fuerit monitus, C. *statuimus cit.* Tertius, si quis communicet cum excommunicato à summo Pontifice, ut colligitur ex C. *significavit 18. h. t.* ubi Clemens III. excommunicat omnes Clericos, qui participant scienter, & sponte cum iis, qui sunt excommunicati à Papa, & eos ad officia recipiunt; estque hæc censura majoris excommunicationis, quæ tamen ut incurratur, quinque requiruntur, ut notant Ostiens. Joan. Andr. Panormitan. Primò, ut participantes sint Clerici. 2. Ut scienter. 3. Ut sponte. 4. Ut in divinis participent. 5. Ut cum excommunicato à Papa. Unde Laici, si cum hujusmodi excommunicatis participaverint, excommunicationem incurrunt tantùm minorem; majorem verò, si fuerint Clerici; quam interpretationem, & opinionem esse communem DD. affirmant Panormitan. & Sylvestr. *V. excommunicatio, 5. n. 6. §. sciendum est tertio.*

Quartus, si communicet in rebus divinis, & Officio Divino, saltem publicè dicto, ut vult Palao l. c. n. 2. cum Covar. & Valq. Quia hæc communicatio, utpote maxima, ex vi ipsius excommunicationis directè prohibetur, & mortale censetur ob gravitatem materiæ.

367 Extra hos casus, & tempora jure permessa, communicare in Ci-

vilibus cum excommunicato regulariter esse tantùm culpam venialem, secluso contemptu. incurrique duntaxat excommunicationem minorem, docent communiter DD. cum S. Th. l. c. Durand. q. 5. n. 8. Adrian. in 3. q. de clavib. except. 8. Paludan. in 4. dist. 18. q. 6. a. 3. Navarr. Man. c. 27. n. 29. Panormitan. in C. *sacris*, de iis, quæ metus causa. Covar. C. *Alma mater* p. 2. §. 3. n. 7. Soto in 4. dist. 22. q. 1. a. 4. concl. 1. affirmante, assentiri omnes Theologos, & sapientiores Canonistas. Rationes hujus Theologicæ sententiæ plures afferunt cit. DD. inter quas illa etiam est S. Th. l. c. *quæstione*. 3. Quòd, si propter verba, quæ cum excommunicatis fiunt, & salutationes, crimina flammis sempiternis digna contraherent homines christiani, excommunicantes multis, ut ille ait, laqueum damnationis iniicerent, qui in ipsos retorqueretur. 2. Quia, ut inquit Gabriel in 4. dist. 18. q. 3. a. 1. Ecclesia nec vult, nec solita est pro unius flagitiosi, & contumacis salute infantes quamplurimos æternæ damnationis, & mortiferæ noxæ periculo exponere; id enim nec communis boni ratio, nec lex charitatis permittit: ergo cum tam proclives sint homines ad colloquendum, & inter se consalutandum, nulla ratione credendum est, ob isthæc humanitatis, civilisque communionis officia,

officia, divina amicitia, æternaque felicitate eos privare velle. Accedit, quod idem Gabriel advertit, modica aliæ vel nulla esset differentia inter excommunicationem majorem, & minorem, quantum ad damnum animæ; nam utraque haberet eundem effectum, quantum ad damnum illatum animæ; quia utraque induceret extremum malum, scilicet separationem à corpore Christi mystico, privationem gratiæ & gloriæ, & damnationem mortis sempiternæ: non est autem hoc præsumendum, quòd Ecclesia pia mater tantum malum filiis suis inferre velit pro levi actu communionis cum excommunicato sine pertinacia, & contemptu. Sed Dices 1. criminofum est violare Ecclesiæ legem; lex autem Ecclesiæ prohibet fidelibus congressum, collocationem, & consuetudinem cum excommunicato: ergo. 2. Juxta Can. *excommunicatos* 17. *caus.* 11. q. 3. communicans cum excommunicato innodatur simili excommunicatione: ergo majore, & consequenter graviter delinquit.

Rdet ad 1. Gabriel ex S. Th. non omnem legem Ecclesiæ, eam præsertim, quæ poenâ afficit, culpâ mortiferâ contaminare eos, qui non parent, & Adrianus l. c. tanquam rem minimè dubiam habet, non omnes leges Ecclesiæ obligare ad mortale peccatum,

sicut nec omnia præcepta Divina, ut est præceptum de non mentiendo, de non decipiendo, de non dicendo verbo otioso, & in hoc genere præceptorum locat præceptum de vitanda communione cum excommunicato in humanis, & Civilibus.

R. ad 2. n. c. nam ut cum aliis advertit Covar. in *citt. c. alma* p. 1. §. 3. n. 3. textus ille non est intelligendus de similitudine omnimoda; & æquali, sed proportionaliter, seu secundum proportionem, ut sensus sit, utrumque incurrere censuram, ita ut sicut ille excommunicatus est excommunicatione majore, sic communicans cum illo excommunicetur excommunicatione minore.

Ad primum 4. Q. membr. ne- 368
gativam sententiam tenent Paludan. in 4. *dist.* 17. q. 6. a. 3. D. Antonin. in 3. p. tit. 14. cap. 19. §. 4. *casu* 5. de *iterand. Confess.* Sotus in 6. *dist.* 22. q. 1. a. 1. Sylvest. V. *Confessio*, §. 5. Armill, & alii.

Affirmativam sententiam, idque longè veriùs, ac probabiliùs, tuentur Richard. in 4. *dist.* 18. a. 1. q. 4. Cajetan. in *summa*, V. *absolutionis impedimentum*, & V. *Confessionis iteratio* &c. Navar.
E e e 2 var.

var. c. 9. Covar. in *Comentar. cap. alma mater* p. 1. §. 6. Petr. Sotus in *institut. Sacerd. sect. 4. de excomm.* Palao *tr. 29. D. 2. p. 21. n. 7.* Henriq. *l. 13. de excom. c. 3. n. 3.* Bonac. *D. 2. q. 3. n. 3.* aliique complures contendentes valere hoc sacramentum excommunicato collatum, cum bona fide illud suscipit, v. g. si hinc, & nunc non cogitet de censura contracta, vel petat prius ab ea absolvi, sed sacerdos ex malitia, vel ex ignorantia id non præstet.

Ratio est, quia ut notat Cajetan. cum aliis, nullo jure cautum est, absolutionem sacramentalem, de qua hinc sermo est, irritam, & nullam esse. 2. Quia Ecclesia talem excommunicatum solum removet à sacramentis Ecclesiæ, illorum perceptionem prohibendo, non tamen irritando; Nec expediens fuit, hanc irritationem facere, eò quòd sacramentum hoc sit fidelibus maxime necessarium, estque difficile creditu, solum sacramentum pœnitentiæ collatum excommunicato cassum, & nullum esse, cum reliqua non sint irrita.

369 Ad secundum 4. Q. membr. censent non nulli cum Navar. *Man. c. 27. n. 25. & 39.* Tolet. *l. 1. summ. cap. 17. num. 7.*

Vivald. *Candel. p. 2. tract. de excomm. n. 12.* Vallens. *hic §. 7. n. 1.* posse quemlibet sacerdotem, etiam simplicem, absolvere ab hac excommunicatione.

Rationem dant; quia excommunicatio minor regulariter contrahitur ob culpam venialem; ergo qui potest absolvere à venialibus, hoc ipso absolvere potest ab hac excommunicatione, utpote quæ absolutioni peccatorum præmitti debet. Nihilominus

Non posse simplicem sacerdotem ab hac excommunicatione absolvere probabilius negant alii cum Cajetan. *V. absolutio fin. & V. Excommunicatio minor.* Covar. in *citt. C. Alma.* Suarez. *D. 7. de censur. S. 4. n. 17.* Coninck. *D. 14. dub. 17.* Palao *p. 21. citt. n. 23.* Bonac. *D. 2. de excomm. q. 3. n. 15.* Filliuc. *tr. 13. c. 7. q. 3.* Laym. *l. 1. tr. 5. p. 2. c. 3.* Sot. Henriq. Sayr. Avil. aliisque compluribus. Ratio desumitur ex *c. nuper 29.* ubi Pontifex interrogatus, an simplex sacerdos ab hac excommunicatione absolvere possit, respondit absolvere posse proprium Episcopum, vel sacerdotem proprium; si autem etiam simplex sacerdos id posset, non expressisset proprium Episcopum, vel sacerdotem proprium. 2. Quia ablo-

absolutio sacramentalis à peccatis, & absolutio à censuris sunt valdè diversæ, prior enim ad forum internum pœnitentiæ pertinet; posterior ad forum externum contentiosum; quæ proin nemini competere potest, nisi vel in externo foro jurisdictionem obtineat, vel ipsi à jure, aut ab homine talis potestas sit commissa: atqui in jure non habetur, quòd ea potestas commissa sit etiam simplici sacerdoti, sed solum proprio sacerdoti, quo nomine in hac materia intelligitur non tantum, qui ordinariam jurisdictionem habet ad absolvendum à mortalibus, sed etiam qui dele-

gatam habet, juxta *c. omnis utriusque de pœnit. & remiss.* Unde

Ad argumentum in contrarium, n. *conf.* quia absolutio à peccatis venialibus, & absolutio à censura latè inter se differunt, ut modò dictum est. Accedit, quòd hodie non liceat cuilibet sacerdoti etiam simplici absolvere à venialibus peccatis, ut patet, ex Decreto Innoc. XI. de communion. quotidiana, à me citato in libello de Confessione, & Communione p. 1. num.

111. quod emanavit

12. Febr. ann.

1679.

